

Parlamentul României
Senat

București, 22 aprilie 2013

OPINIA

**Senatului României privind documentul european de consultare CARTE VERDE
asupra practicilor comerciale neloiale din cadrul lanțului de aprovizionare între
întreprinderi cu produse alimentare și nealimentare în Europa
COM (2013) 37 final**

Plenul Senatului României, în temeiul dispozițiilor art. 67, art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, și Protocolului (nr.1) anexat Tratatului de la Lisabona, de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, ratificat prin Legea nr. 13/2008, având în vedere PUNCTUL DE VEDERE COMUN al Comisiei pentru Afaceri Europene și al Comisiei economice, industriei și servicii, adoptă următoarea

OPINIE:

Cartea Verde privind practicile comerciale neloiale din cadrul lanțului de aprovizionare între întreprinderi cu produse alimentare și nealimentare în Europa - COM (2013) 37 final vizează lanțul de aprovizionare B2B (business-to-business) cu produse alimentare și nealimentare, definit ca lanțul de tranzacții care au loc între întreprinderi sau între întreprinderi și autoritățile publice în scopul distribuției de bunuri destinate în principal publicului larg pentru consum sau uz personal sau casnic.

Documentul conține o evaluare preliminară și vizează obținerea mai multor informații și opinii cu privire la posibilele probleme generate de practici comerciale neloiale în relațiile de-a lungul lanțului de aprovizionare B2B (business-to-business) cu produse alimentare și nealimentare, la asigurarea aplicării eficiente a normelor naționale existente care vizează combaterea practicilor comerciale neloiale și la impactul practicilor comerciale neloiale asupra pieței unice.

Obiectivul Cărții Verzi este de a lansa o consultare cu părțile interesate cu privire la această analiză, în scopul de a culege informații și, dacă este cazul, de a identifica eventualele măsuri care ar trebui întreprinse în viitor pentru a aborda această problemă.

Membrii Comisiei pentru Afaceri Europene și ai Comisiei economice, industriei și servicii, au examinat Cartea Verde și au răspuns la 17 întrebări din 25, ținând cont de analiza documentului european și de punctele de vedere ale Ministerului Afacerilor Externe, Asociației Marilor Rețele Comerciale din România și Consiliului Concurenței, după cum urmează :

2.1. Conceptul de practici comerciale neloiale

1) Sunteți de acord cu definiția de mai sus a PCN?

Da. Conform documentului supus atenției, practicile comerciale neloiale sunt practici ce se abat în mod vădit de la buna conduită comercială și sunt contrare bunei-credințe și corectitudinii necesare desfășurării unui act comercial.

2) Conceptul de PCN este recunoscut în statul dumneavoastră membru? Dacă da, vă rugăm să explicați în ce mod.

Conceptul de practici comerciale neloiale este recunoscut în România prin *Legea nr. 321/2009 privind comercializarea produselor alimentare* care prevede și evidențiază aspecte care se regăsesc în documentul transmis și care pot fi inserate în categoria PCN, respectiv legea interzice comercianților:

- să solicite și să încaseze de la furnizor plata de servicii care nu au legătură directă cu operațiunea de vânzare;
- să solicite și să încaseze de la furnizor plata unor servicii legate de extinderea rețelei de distribuție a comerciantului, amenajările spațiului de vânzare ale comerciantului sau de operațiunile și evenimentele de promovare a activității și imaginii comerciantului;
- să solicite furnizorului să nu vândă altor comercianți aceleași produse la un cost de achiziție mai mic sau egal cu cel care a achiziționat produsele respective.

În legislația românească în vigoare, conform art.1 din *Legea nr.11 din 29 ianuarie 1991* privind combaterea concurenței neloiale, comercianții sunt obligați să își exercite activitatea cu bună credință, potrivit uzanțelor cinstite, cu respectarea intereselor consumatorilor și a cerințelor concurenței loiale. *Legea nr.11/1991 privind combaterea concurenței neloiale*, în forma sa actuală, conține prevederi referitoare doar la aspectele legate de relația întreprindere-salariat sau divulgare de secrete comerciale ori afirmații înșelătoare în legătură cu activitatea întreprinderilor.

3) În opinia dumneavoastră, conceptul de PCN ar trebui să fie limitat la negocieri contractuale sau ar trebui să includă și etapele precontractuale și/sau post-contractuale?

Conceptul PCN ar trebui să includă și etapele precontractuale și/sau post-contractuale.

4) În ce stadiu al lanțului de aprovizionare B2B în sectorul comerțului cu amănuntul pot apărea PCN?

Acestea pot apărea în orice stadiu al lanțului de aprovizionare B2B (business-to-business) cu produse alimentare și nealimentare și sunt de obicei unul din efectele asimetriei puterii de negociere dintre părțile participante la tranzacții.

5) Ce părere aveți despre conceptul „factor teamă”? Sunteți de acord cu evaluarea de mai sus pe această temă? Vă rugăm să explicați.

Da, suntem de acord cu evaluarea făcută de Comisie. Partea mai vulnerabilă se teme de încetarea relațiilor comerciale în cazul în care ar depune plângere. Din păcate datorită acestui „factor teamă” scade probabilitatea ca astfel de plângeri să apară și este, prin urmare, unul dintre cele mai importante aspecte care trebuie examinate atunci când se evaluează caracterul adecvat al unui mecanism de aplicare.

2.3. Efectele potențiale ale practicilor comerciale neloiale

6) Din experiența dumneavoastră, în ce măsură și cât de des apar PCN în sectorul alimentar? În ce stadiu al relațiilor comerciale apar aceste practici și cum se manifestă ele?

S-a constatat, în urma investigației pe sectorul retail alimentar, ca PCN pot apărea pe toate segmentele lanțului de aprovizionare.

În ceea ce privește furnizorii marilor lanțuri de magazine, s-a constatat la acel moment faptul că un segment de 30-35% dintre aceștia resimte efectele unei puteri de negociere inferioare în raport cu acești retaileri, în timp ce restul consideră, generic, că beneficiază de o putere de negociere medie.

Majoritatea furnizorilor chestionați au apreciat calitatea relațiilor comerciale cu cei mai importanți retaileri ca fiind cel puțin acceptabilă (83%).

Astfel, ca urmare a puterii de negociere sporite în raport cu unii dintre furnizorii lor, unele lanțuri de magazine sunt acuzate ca nu au returnat contravaloarea unor taxe de raft, în cazul unor delistări, că solicită anual modificarea clauzelor contractuale, cel mai adesea, în sensul creșterii anumitor retribuții din partea furnizorilor, că refuză să modifice clauzele contractuale la cererea furnizorilor, au o atitudine inflexibilă, întârzie plata facturilor, delistează în mod nerezonabil, blochează livrările fără a rambursa taxele de intrare sau de listare plătite sau că solicită discount-uri retroactive.

7) Există PCN și în sectoarele de comercializare cu amănuntul a produselor nealimentare? Dacă da, vă rugăm să prezentați exemple concrete.

Pot exista PCN și în sectoarele de comercializare cu amănuntul, respectiv în orice sector unde intervine o anumită asimetrie a puterii de negociere între părți.

9) PCN afectează consumatorii (de exemplu, influențând prețurile, gama de produse sau inovarea)? Vă rugăm să prezentați exemple concrete și, în măsura posibilităților, să cuantificați acest impact.

Practici comerciale neloiale care au afectat consumatorii au fost identificate în sectorul comercializării laptelui. S-a constatat că producătorii români de lapte se găsesc într-o poziție defavorabilă din punct de vedere al puterii de negociere, deoarece încheie contracte de livrare în mod individual și nu dețin acțiuni în cadrul industriei din aval, reprezentată în cazul de față de industria de procesare.

Pentru reducerea asimetriei între puterea de negociere a fermierilor și cea a procesatorilor, o soluție ar putea fi reprezentată de încurajarea formelor asociative pe segmentul producție, cu respectarea prevederilor legii concurenței, dar și realizarea unui contract cadru care să evite clauzele dezavantajoase pentru fermieri.

10) PCN au un impact asupra comerțului transfrontalier din UE? PCN duc la fragmentarea pieței unice? Dacă da, vă rugăm să explicați în ce măsură PCN au un impact asupra capacității societății dumneavoastră de a efectua tranzacții transfrontaliere.

Practicile comerciale neloiale pot avea un impact negativ asupra schimburilor comerciale transfrontaliere și pot împiedica buna funcționare a pieței unice.

Furnizorii pot fi reticenți la ideea de a lucra cu comercianți cu amănuntul din străinătate de teamă de a nu fi victime ale unor practici comerciale neloiale. Cu toate acestea, indiferent de acești factori, PCN poate împiedica dezvoltarea relațiilor transfrontaliere, în principal din cauza dificultății de pune în aplicare normele care le reglementează într-un context transfrontalier.

3.2. Protecția împotriva practicilor comerciale neloiale la nivelul UE

11) Cadrele de reglementare/autoreglementare instituite la nivel național permit o abordare suficientă a PCN în unele state membre? Dacă nu, de ce?

12) Lipsa unor cadre naționale specifice de reglementare/auto-reglementare pentru combaterea PCN este o problemă în statele în care acestea nu există?

Cadru de reglementare existent nu cuprinde toate practicile amintite în documentul transmis de Comisia Europeană.

În România, autoritatea națională competentă a avizat Codul de bune practici în sectorul alimentar și, ulterior, a transmis punctele sale de vedere asupra Legii nr.321/2009 privind comercializarea produselor alimentare prin care acest Cod a fost transpus în legislația națională. S-a susținut faptul că este esențial ca, prin aplicarea Codului, să nu se creeze o platformă de schimb de informații care să faciliteze transferul de date sensibile din punct de vedere concurențial în raporturile dintre semnatari.

15) Reglementările în domeniul PCN, acolo unde există, au un impact pozitiv? Există posibile dezavantaje/preocupări legate de introducerea unor reglementări în domeniul PCN, de exemplu prin impunerea unor restricții nejustificate ale libertății contractuale? Vă rugăm să explicați.

La aproximativ un an de la intrarea în vigoare a Legii nr.321/2009, autoritatea națională competentă a analizat impactul aplicării prevederilor acesteia în relația producători/distribuirii și retailerii/achizitori și a constatat următoarele:

- afectarea cash flow-ului la nivel de retail – retailerii au susținut că au întâmpinat probleme datorate termenelor de plată fixe și scurte stabilite de lege;
- diminuarea valorii comenzilor și, în același timp, creșterea numărului de comenzi cu valoare mai mică, ceea ce a condus la creșterea costurilor logistice;
- afectarea stocurilor și probleme cu oferta de produse către consumatori – datorate comenzilor mai mici făcute către furnizori;
- unii dintre producători/distribuitori considerau că „taxele din retail” ce urmau a fi eliminate conform Codului de bune practici vor fi înlocuite sau redenumite și, ca atare, efectele în piață vor fi inexistente.

Opinia generală a actorilor din piață cu referire la impactul Legii nr.321/2009 a fost aceea că nu se poate observa un impact concret al acestor reglementări, că acestea nu au condus la diminuarea condițiilor generale suportate de furnizori sau la reducerea prețurilor pentru consumatori.

Reglementările naționale și europene existente în materie de concurență și concurență neloială sunt menite să vegheze la menținerea unui mediu concurențial normal, însă nu trebuie ignorat principiul libertății contractuale a relațiilor dintre întreprinderi, care s-au constituit în scopul realizării de profit.

4.2. Mecanisme de aplicare la nivelul UE

16) Există discrepanțe semnificative în tratamentul juridic aplicat PCN între statele membre? Dacă da, împiedică aceste discrepanțe comerțul transfrontalier? Vă rugăm să prezentați exemple concrete și să cuantificați impactul, în măsura posibilităților.

Chiar dacă s-a menționat problema practicilor comerciale neloiale în contextul mai multor inițiative recente, nu există deocamdată un cadru de reglementare specific la nivelul UE pentru combaterea practicilor comerciale neloiale din cadrul lanțului de aprovizionare B2B cu produse alimentare și nealimentare.

17) În cazul în care există efecte negative, în ce măsură o abordare comună la nivelul UE privind asigurarea respectării legii ar trebui să trateze această problemă?

Nu au fost identificate efecte negative.

5.8. Caracteristicile comune ale PCN

19) Lista de mai sus cuprinde detalii privind cele mai importante PCN? Există și alte tipuri de PCN?

În cadrul investigației derulate pe piața de retail alimentar au fost identificate anumite comportamente care pot fi integrate în cadrul conceptului PCN, acestea fiind:

- nereturnarea contravalorii unor taxe de raft, în cazul unor de-listări,
- solicitarea anuală a modificării unor clauze contractuale, cel mai adesea, în sensul creșterii anumitor retribuții din partea furnizorilor,
- refuzul de a modifica clauze contractuale,
- întârziere la plata facturilor,
- de-listări nerezonabile,
- blocarea livrărilor, fără a rambursa taxele de intrare sau de listare plătite,
- solicitări de discounturi retroactive,
- returnarea unor produse către furnizor atunci când acestea nu se vindeau.

20) Crearea unei liste de PCN interzise ar putea fi un mijloc eficient de a soluționa această problemă? O astfel de listă ar trebui să fie actualizată în mod regulat? Există și alte soluții posibile?

Da, ar fi utilă o listă a practicilor comerciale neloiale interzise, dar nu este o soluție pentru eliminarea definitivă a acestei probleme.

23) Ar trebui ca eventualele bune practici de mai sus să fie incluse într-un cadru la nivelul UE? Această abordare ar prezenta vreun dezavantaj?

Da, ar trebui incluse într-un cadru legislativ unitar la nivel European.

În urma dezbaterilor, membrii comisiilor au apreciat că sunt necesare norme juridice care să sancționeze actele de concurență neloială, pentru ca politica privind concurența să fie una completă și eficientă, dezideratul constituindu-l asigurarea unui mediu concurențial onest între operatorii economici, în acord cu interesele consumatorilor.

Opinia se transmite către instituțiile europene .

PREȘEDINTELE SENATULUI
George Crin Laurențiu ANTONESCU

București, 22 aprilie 2013

